

TOLLETATEN

Kokain

i grenseland

TOLL
CUSTOMS

TOLLETATEN
NORWEGIAN CUSTOMS

Design: Tolletaten

Foto: Tolletaten, Novemberfilm, TV2, Pexels, Bård Gudim

Innhold

Forord	7
Om kokain	8
Et grenseløst marked	12
Kriminelle nettverk	20
Kokainets reise – smuglerruter	24
Smuglernetoder	32
Kokainbeslag i Europa og Norge	42
Tolletatens innsats mot kokaintrusselen	46
Bekymringsfulle utviklingstrekk	56

Forord

De siste tre årene har Tolletaten forhindret rundt 70 millioner brukerdoser kokain å nå potensielle brukere – mange av dem unge mennesker. Selv om en del av dette er ment for det nordiske og europeiske markedet, er det store tall for et land med 5,6 millioner innbyggere i Europas utkant.

Tolletaten har et bredt samfunnsoppdrag, og står på grensen på vegne av en rekke offentlige myndigheter. Å stoppe ulovlige varer som kokain er bare én av svært mange oppgaver vi håndterer. Til tross for dette er konsekvensene av nettopp kokain store. Stoffet finansierer mye av den organiserte kriminaliteten i Norge – kriminalitet som undergraver vår sikkerhet, vårt næringsliv, og ikke minst tryggheten til våre barn og unge.

Som påpekt i vår trusselvurdering er kokaintrusselen høy, og flere EU-land har styrket innsatsen i kampen mot kokainsmugling. Som følge av dette, ser det ut til at kriminelle aktører i økende grad endrer både modus og smuglerruter – mange av dem ser mot mindre og dårligere sikrede

havner i EUs nærområde. Tolletaten mener at Norge potensielt kan være en attraktiv inngangsport til Europa. Det er derfor viktig å forhindre at Norge blir «et hull i gjerdet» for smugling.

For å lykkes med dette er vi avhengige av årvåkne tollere i førstelinjen på grensen, i havnene og på flyplassene – støttet av god etterretning og evne til å følge med på nye smuglerruter, moduser og kriminelle aktører. Samtidig er vi også avhengige av tips, dialog og samarbeid med publikum, næringsliv og andre myndigheter. Denne rapporten retter seg mot disse. Den sammenstiller fakta om kokainsmugling, basert på Tolletatens innsikt og det som er åpent tilgjengelig i norske og internasjonale kilder, for å tegne et overordnet bilde av trusselen som vi står overfor. Vårt håp er at denne åpenheten vil bidra til bevissthet og debatt i offentligheten, og på sikt være med på å redusere trusselen.

Benedicte Bjørnland
tolldirektør

2

Om kokain

Verdens kokainproduksjon er omfattende, og det anslås at den ulovlige globale produksjonen av kokain utgjorde 3 708 tonn i 2023.¹ Mesteparten produseres i Colombia og Peru.

Kokain er et sentralstimulerende stoff som ofte fører til økt våkenhet, økt selvfølelse og rusfølelse. I tillegg kan enkelte bli aggressive, rastløse og oppleve å få panikk. Stoffet kan være svært avhengighetsskapende.²

Kokain i pulverform (kokainhydroklorid) kan sniffes, injiseres eller spises. Crack og «freebase» (klumper/krystaller) inntas derimot via røyking.³ Kokain kan også benyttes som et lokalbedøvende legemiddel.

OM KOKAIN

Fra blad til rusmiddel

Kokain utvinnes fra bladene til kokabusken, som primært dyrkes i Sør-Amerika.

1

Kokabønder dyrker planten «*Erythroxylum coca*» og høster bladene.

2

Bladene legges i store beholdere, for eksempel tønner. Deretter tilsettes forskjellige kjemikalier som bensin, syrer eller baser for å trekke ut virkestoffene, og man ender etter flere trinn opp med en masse som kalles kokainbase.

3

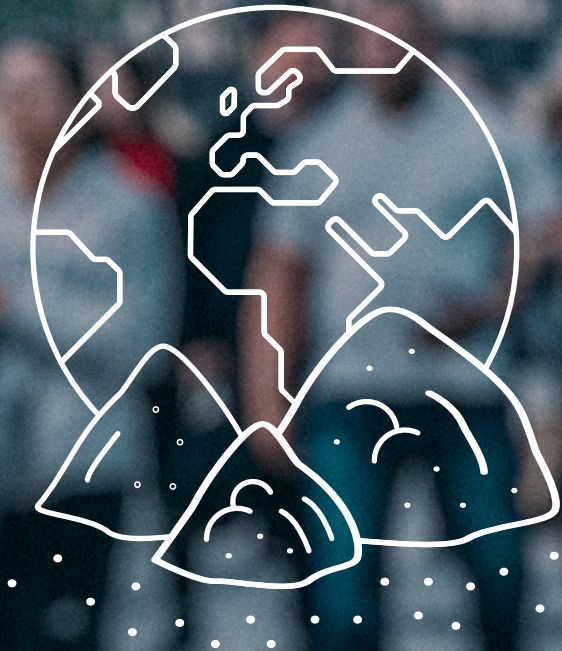
Deretter benyttes flere kjemikalier og organiske løsemidler til å rense kokainbasen. Stoffet krystalliseres til et pulver og blir til kokainhydroklorid.

4

Til slutt blandes som regel kokainet ut med andre stoffer for å øke profitten. Det betyr at pulveret kan inneholde andre ukjente stoffer som også er farlige å innta.

25 millioner
brukere på verdensbasis i 2023.⁴

I Norge
rapporterer **8,7 %**

i aldersgruppen
16–64 år

å ha brukt kokain «noen gang».⁵

3

Et grenseløst marked

Kokain er et av de mest inntektsbringende illegale rusmidlene i verden. Fra produksjonen i Sør-Amerikas jungler til distribusjonen i storbyer verden over, utgjør handelen en global milliardindustri som drives av store kriminelle nettverk.

ET GRENSELØST MARKED

Stor etterspørsel etter kokain i Europa

De siste årene har kokain både blitt billigere og mer tilgjengelig i Europa, og ifølge Europol har kokainproduksjon i de latinamerikanske opprinnelseslandene nådd sitt høyeste nivå noensinne. Europeiske land forsynes med store mengder av stoffet, og økningen i produksjon samsvarer med den økende etterspørselen i EU, noe som igjen sikrer en jevn tilførsel til det europeiske markedet. Den stabile markedsbalansen bidrar til at kokainhandel er svært lønnsomt og gjør markedet til et attraktivt mål for kriminelle nettverk.⁷

Samtidig har kombinasjonen av høy kokainproduksjon og hard konkurranse blant smuglere ført til en nedgang i

engrosprisene, som igjen har ført til forsøk på å manipulere markedet. Eksempelvis ble det i 2024 avdekket at et smuglernettsverk hadde gravd ned skipscontainere med syv tonn kokain på en gård i Spania. Formålet var å hamstre enorme mengder kokain for å strupe tilbudet og få engrosprisene til å stige igjen.⁸

EUs narkotikabyrå anslo i 2020 at det europeiske markedet for salg av kokain til brukere var verdt minst 120 milliarder kroner. Dette utgjør omtrent en tredjedel av det illegale markedet for alle narkotiske stoffer.⁹

Felles marked i Skandinavia

Det norske kokainmarkedet er særlig tett sammenvevd med det europeiske. I tillegg har Tolletaten innsikt som tilsier at Norge, Sverige og Danmark representerer ett felles marked. Felles for de tre landene er at forbruket av kokain øker. Både avløpsvannprøver og større beslag tyder på dette. Samtidig skiller de skandinaviske landene seg fra andre land i Europa på grunn av en sammenfallende utvikling i pris og renhetsgrad,

mens utviklingen i andre europeiske land varierer mer. Det er også sannsynlig at kokainet kommer via de samme smuglerrutene, eller at tilbudet har koblinger til samme kriminelle miljø.

Til tross for at man snakker om et felles marked i Skandinavia, er det store variasjoner i mengden kokain som blir beslaglagt av tolletatene i de tre landene.

Skandinaviske
beslag i 2024

Tullverket
1576 kilo

Tolletaten
171 kilo

Toldstyrelsen
84 kilo

De siste årene har vi gjort stadig større beslag av kokain i Sverige. Det er positivt at vi klarer å forhindre at stoffet kommer inn på markedet, men det er også et symptom på den høye produksjonen og etterspørselen. Organisert kriminalitet, ikke minst kokainsmugling, er internasjonal av natur. Derfor ser vi et behov for å styrke det internasjonale samarbeidet ytterligere.

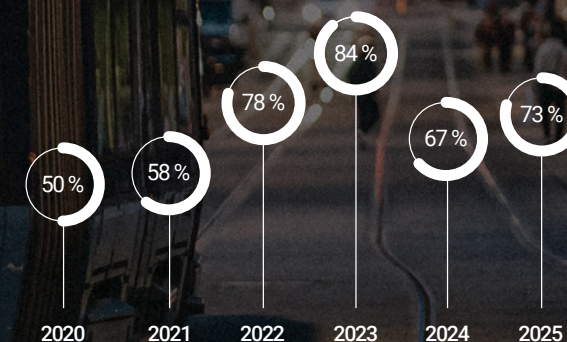

Johan Norrman
direktør for den svenske tolletaten

Økende styrkegrad på kokain i Norge

Ifølge Kripos lå den gjennomsnittlige styrkegraden på kokain stabilt rundt 34 % i Norge fra 2006–2015. Fra 2016 skjedde det imidlertid et hopp og styrkegraden økte betydelig. Kripos sin statistikk for 2025 viser at den gjennomsnittlige styrkegraden blant analyserte beslag ligger på 73 %.¹⁰

Gjennomsnittlig styrkegrad i beslag analysert av Kripos

Kilde: Kripos

Kriminelle nettverk

De enorme fortjenestene som kan knyttes til kokainhandel, utløser sterke økonomiske insentiver og tiltrekker seg dermed en rekke kriminelle nettverk. Ofte er disse i direkte konkurranse med hverandre. Det bidrar til økt bruk av vold og korrupsjon fordi nettverkene kjemper om kontroll over lønnsomme smuglerruter og markedsdominans.¹¹

Enorm fortjeneste avler vold og korrupsjon

De kriminelle nettverkene som driver med kokainhandel, kjennetegnes av at de ofte har en global rekkevidde og er motstandsdyktige – mange av dem har vært aktive i mer enn ti år. De har også en tendens til å bruke vold oftere og på mer ekstreme måter enn nettverk som driver med andre typer narkotika. Vold benyttes hovedsakelig internt i nettverket, med formål om å sikre disiplin og samarbeid og for å opprettholde kontroll. I tillegg benyttes vold mot konkurrenter for å etablere og beholde makt. Nettverk som smugler kokain via containere til havner, bruker regelmessig korrupsjon og betaler store bestikkelser til nøkkelaktører for å beskytte kokainet.¹²

I tillegg benytter kriminelle nettverk korrupsjon for å etablere og sikre kontroll over virksomheter som brukes som skalkeskjul for smugleraktiviteter. Eksempelvis i forbindelse med utleie av kjøretøy

eller lagerlokaler samt for å hvitvaske penger.

Europol har gjort analyser som viser at nærmere 60 % av de mest framtrepende kriminelle nettverkene anslås å utnytte korrupsjon som hjelpemiddel.¹³

Noen av smuglermetodene som beskrives i denne rapporten, særlig såkalt «rip-on/rip-off» på containere, medfører at de kriminelle nærmest er avhengige av hjelp fra havneansatte for å identifisere containere eller for å finne containeres plassering eller nummer. En stor andel av kokainbeslagene ved havner i EU kan knyttes til denne metoden. Dette tyder på at kriminelle nettverk har infiltrert havner både i opprinnelsesland i Latin-Amerika og i mottakerland i EU. Eksempelvis ble det avdekket over 200 tilfeller av korrupsjon ved havnen i Rotterdam i løpet av to og et halvt år.¹⁴

Internasjonale kriminelle nettverk opererer i Norge

Generelt er smugling av store partier narkotika til Norge organisert av store internasjonale kriminelle nettverk. Mange av disse styres fra land som Tyrkia, Dubai og Spania.

Albanskspråklige og marokkanske nettverk er dominerende innen transport av kokain, og kontrollerer ofte store deler av verdikjeden, alt fra produksjon til konsum rundt om i Europa. Smugling av

store partier kokain skjer både på landeveien og sjøverts.

Marokkanske nettverk kan knyttes til innførsel av store mengder kokain til Norge. Ifølge Kripas opererer nettverkene sammen med kriminelle grupperinger i Norden som utgjør et felles innførselsnettverk rettet mot Norden, inkludert Norge.¹⁵

Etter at narkotikaen har ankommet Europa, benytter de kriminelle dedikerte transporttjenester for å ta kokainet videre. Sentrale tilbydere av slike transporttjenester er kriminelle aktører med tilknytning til Litauen, Polen og Nederland. Kriminelle aktører kjøper og selger tjenester de har spesialisert seg i av hverandre, såkalt «crime as a service».

Flere narkotikanettverk med base i

Sverige knyttes til innførsel og distribusjon av narkotika i Norge.¹⁶ Gjengkriminelle med tilknytning til Sverige søker å ta andeler på norske narkotikamarkeder som fremstår som mer attraktive enn det svenske, ikke bare i Oslo, men også i Midt- og Nord-Norge. Disse gjengkriminelle har også vist at de er villige til å bruke grov vold for å overta markedsandeler i mindre norske byer.

5

Kokainets reise – smuglerruter

Mengden kokain som kommer til Europa har økt kraftig de siste årene, og mesteparten ankommer sjøveis direkte fra land i Sør-Amerika. Samtidig er antallet smuglerruter som går via Vest-Afrika før ankomst til Europa i vekst.

KOKAINETS REISE – SMUGLERRUTER

70%

av EU-landenes tollbeslag av
narkotika foretas i havner

Havner er «hotspots» for innførsel av kokain til Europa

Omtrent 70 % av EU-landenes tollbeslag av narkotika foretas i havner. Dette gjelder særlig kokain i fraktcontainere.¹⁷

Havnene i Antwerpen og Rotterdam regnes for å være de største inngangsportene for kokain til Europa. I tillegg kommer mye kokain via havnene i Valencia, Hamburg, Algeciras, Livorno, Marseille, Sines og Vlissingen.¹⁸ Kokainet som ankommer disse havnene distribueres deretter videre til andre europeiske land, ofte via kjøretøy på landevei eller via sjøveien.

Til tross for at nederlandske og belgiske tollmyndigheter har avdekket store mengder kokain som blir forsøkt smuglet i containertrafikken til havnene deres, er fremdeles maritim smugling ved bruk av containere den dominerende smuglingsmetoden for innførsel av kokain til Europa. Imidlertid har kokaintrafikken videre fra innførselshavnene blitt mer variert enn tidligere, både når det gjelder transport, skjulingsmetoder og ruter.¹⁹

Smuglerruter via havner i Europa

- Tradisjonelle smuglerruter
- Nye smuglerruter

Sør-Amerika

Kilde: Global Initiative

Kokainets vei til Norge

Kokainet følger den ordinære varestrømmen fra Latin-Amerika til Norge. Over Atlanteren går det meste i lasteskip til de store havnene i Europa, som Rotterdam eller Hamburg, men i noen tilfeller også direkte til Norge. Eksempelvis beslagla Tolletaten i 2023, i samarbeid med Kystvakten og politiet, 150 kilo kokain på et

lastefartøy som ankom Husnes fra Brasil. Fra havnene i Europa fraktes noe videre med båt, men store mengder transporteres også via landeveien gjennom EU, ofte skjult i lastebiler som krysser grensen til Norge. I tillegg smugles kokain med fly, enten i post- og kurerforsendelser, i flyfrakt eller med passasjerer.

Kokainsmugling via sjøveien er en økende trussel vi tar på største alvor i Danmark. Derfor har vi skjerpet tollkontrollen og styrket samarbeidet med våre nordiske kolleger. Som en konsekvens av at smuglerne stadig blir mer innovative, er vi nødt til å ta i bruk hele verktøykassen for å få bukt med smuglingen. Her spiller etterretning, dataanalyse og informasjonsdeling på tvers av landegrensene en avgjørende rolle.

Christian Lützen
direktør for den danske tolletaten

Smuglermetoder

Det er kun fantasien som setter grenser for hvilke metoder smuglere kan bruke. Tolletaten avdekker smugling i alt fra bamser og surfebrett, til mer omfattende operasjoner der parasittiske festeanordninger blir benyttet på fartøy. De kriminelle nettverkene som står bak den omfattende og godt organiserte formen for smugling er innovative, risikovillige og tilpasningsdyktige. Avdekkingen av smuglingen er derfor en krevende utfordring for Europas tolletater.

Eksempler på internasjonale smuglermetoder

Tradisjonelle smuglermetoder

Tolletaten avdekker jevnlig forsøk på kokainsmugling gjennom etablerte og relativt enkle metoder som benyttes i ulike trafikkstrømmer. Disse metodene krever ofte begrensede ressurser, noe som gjør dem attraktive for et bredt spekter av aktører. Typiske eksempler inkluderer flypassasjerer og andre reisende som forsøker å skjule kokain i bagasje, blant klær eller på kroppen. Enkelte smugler også ved å svelge eller plassere små pakker med kokain i kroppens hulrom (f.eks. i rektum eller i vagina). Disse metodene er forbundet med stor helserisiko. I tillegg forsøker mange å smugle i forsendelser via post- og kurer tjenester.

Det er også vanlig å skjule ulovlige varer i vogntog som frakter tilsynelatende legitim last, eksempelvis blant matvarer, i skjulte hulrom eller i doble bunner. Dette inkluderer også kokain. Selv om disse metodene ikke nødvendigvis krever avansert logistikk, representerer de en vedvarende utfordring, og utgjør en betydelig andel av beslagene som gjøres.

Smugling i containerskip og andre båter

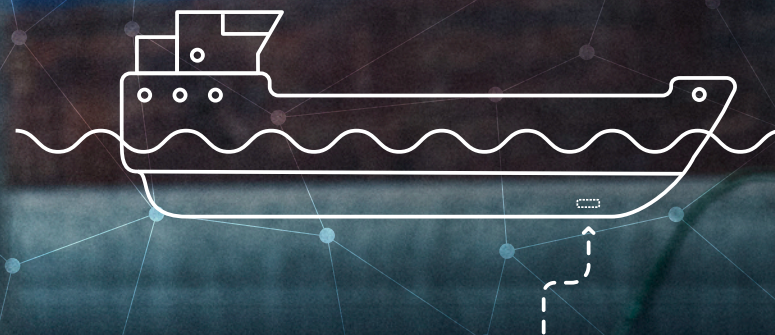
Store mengder kokain smugles i den maritime containertrafikken inn til Europa, og ulike metoder benyttes. Deriblant «rip-on/rip-off»-metoden, som går ut på å plassere kokain i en legitim last før transport (rip-on). Det kan skje før containeren fraktes til havnen, underveis i transporten til havnen eller mens containeren befinner seg på havnen. Deretter hentes kokainet ut etter transporten, men før mottakeren oppdager den ulovlige lasten (rip-off).

Metoden «Trojan horse», er en alternativ «rip-off»-metode, og går ut på at en eller flere personer blir smuglet inn til havnen i en tom container for å hente ut kokain som er skjult i en annen container. Deretter blir kokainet flyttet inn i den tidligere tomme containeren.²⁰

SMUGLERMETODER

SMUGLERMETODER

En alternativ metode er å skjule kokain i selve transportmiddelet, og ikke lasten, uten at transportøren er klar over det. Denne formen for smugling krever et stort nettverk av samarbeidspartnere, og som regel står store internasjonale nettverk bak.²¹

Siden 2022 har det internasjonalt også vært en økning av kokainbeslag som kan knyttes til parasittiske festeanordninger på skip. Metoden går ut på å feste kokain til skroget på fartøy, som regel under

vannlinjen. Deretter benyttes dykkere til å hente ut stoffet når skipet ankommer havnen. Bruk av denne metoden, ofte uten at mannskapet er kjent med det, er et kjent modus. Eksempelvis avdekket Tolletaten i 2023, i samarbeid med Kystvakten og politiet, et stort parti kokain som ble forsøkt smuglet på denne måten. Undersøkelser med fjernstyrt undervannsrobot (ROV) bekreftet at stoffet hadde vært festet under vannlinjen.

SMUGLERMETODER

SMUGLERMETODER

«At sea drop-off»

«At sea drop-off», også omtalt som AS-DO-metoden, innebærer at smuglere transporterer narkotika med såkalte moderskip, for så å dumpe GPS-merkede pakker i havet som senere plukkes opp av mindre «datterbåter». I Storbritannia har man sett at denne metoden har blitt brukt, og at gjenger i Sør-Amerika har kommunisert med kriminelle i Storbritannia ved hjelp av satellitttelefon. Når fartøyene

har entret britisk farvann, har pakker blitt kastet over bord og blitt plukket opp av mindre båter. Britiske grensemyndigheter advarer nå om at metoden er en «betydelig og vedvarende trussel».²²

Metoden har også blitt brukt i våre nærområder. De siste årene har det eksempelvis blitt gjort flere store kokainbeslag i Kattegat.

Kjemisk kamuflasje

I økende grad har det blitt avdekket at det smugles flytende kokain, fra land som for eksempel Colombia, som omgjøres til sin faste form i hemmelige laboratorier rundt om i Europa. Metoden benyttes for å omgå tradisjonelle kontrollmetoder og for å optimalisere transporten på tvers av grenser. Flytende kokain kan smugles i dekke av å være andre flytende produkter eller brukes til å impregnere tekstiler og ulike materialer. Det er vanskelig å oppdage kokainet når materialene tørker, og det kreves avansert kjemisk testing for å avdekke dette.²³

Tolletaten har avdekket bruk av metoden i Norge, blant annet i forbindelse med et parti med sko som var impregnert med kokain.

Bruken av kjemisk kamuflasje har bidratt til en økning av hemmelige laboratorier i Europa, og i 2022 ble 39 laboratorier avdekket. I etterforskningen ble det gjort funn i Spania, Belgia og Portugal som viste at det var snakk om godt organiserte operasjoner med kapasitet til å bearbeide store mengder kokain. Dette kan indikere at fremtidig bearbeiding i større grad flyttes til Europa og at kokainproduksjonen kan bli mer desentralisert.²⁴

7

Kokainbeslag i Europa og Norge

Verden over beslaglegges stadig mer kokain, og i perioden 2019–2023 økte mengden beslaglagt kokain med 68 % på verdensbasis.²⁵ De siste årene har det også vært en kraftig økning av kokainbeslag i Europa.

KOKAINBESLAG I EUROPA OG NORGE

Kokainbeslag i EUs medlemsland

Tallene baserer seg på hva EUs medlemsland rapporterer inn til EUDA. Kilde: EUDA.

Kokainbeslag i Norge

I 2025 ble det til sammen gjort 2146 kokainbeslag av Tolletaten og politiet i Norge. Disse beslagene utgjorde til sammen 404 kilo. Med unntak av rekordåret 2023, har det aldri vært beslaglagt større mengder i løpet av et år. På landsbasis utgjør nå kokain 11 % av alle narkotikabeslag. I 2019 var samme tall 5 %.²⁶

Nasjonale beslag i perioden 2019–2025

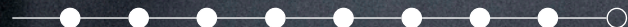

Tolletatens beslag utgjør rundt 90 % av den totale mengden kokain som ble beslaglagt i denne perioden.

Kilde: Krijpos' narkotikastatistikk (nasjonal statistikk som inneholder både toll- og politibeslag).

Tolletatens innsats mot kokaintrusselen

Kokainsmugling bidrar til å finansiere organisert kriminalitet. I tillegg følger ofte voldelige konflikter med kokainmarkedet. Derfor er det en høyt prioritert oppgave for Tolletaten å begrense innførselen av stoffet til Norge. Samtidig blir dette en stadig mer utfordrende oppgave fordi smuglerne både endrer modus og transportruter hyppig.

Angriper kokainsmugling fra flere hold

Tolletaten bekjemper smugling gjennom en rekke virkemidler. I førstelinjen står tollere med detaljkunnskap om vare- og transportstrømmene som flyter over grensen. I tillegg til god kunnskap om kriminelle og hvordan de smugler, har tol-

lerne alt fra undervannsdroner til hunder og scannere i verktøykassen. Tolletaten øker også kapasiteten til å bekjempe smugling til sjøs, og i 2026 får etaten nye fartøy.

Bak tollerne står blant annet etatens etterretningsdivisjon som med hjelp av analyse, stordata og nasjonalt- og internasjonalt etterretningssamarbeid, kan avdekke kriminelle nettverk, mistenkelige forsendelser og gi tollerne i førstelinjen tilgang til informasjon som ellers ikke ville vært tilgjengelig for dem. Det første store kokainbeslaget i 2023 ble avdekket ved godt internasjonalt etterretningssamarbeid. Tolletaten har også et laboratorium som bidrar med avanserte kjemiske analyser.

Samarbeid med andre nasjonale myndigheter, som politi, Kystvakten, Kystverket og sektormyndigheter som Direktoratet for medisinske produkter, er sentralt i etatens virke. I tillegg er det utstrakt internasjonalt samarbeid med andre tolletater og internasjonale organer som Europol. Her utveksles det informasjon daglig, og det gjennomføres jevnlig større internasjonale aksjoner mot smugling.

Tolllaboratoriet

- Hver dag gjør tollere rundt om i landet beslag som må identifiseres, og da sender de det inn til tolllaboratoriet.
- Når et stoff kommer til tolllaboratoriet blir det testet med forskjellige analyseinstrumenter.
- I instrumentene har Tolletaten bibliotek der «det kjemiske fingeravtrykket» til for eksempel kokain er registrert. Ved hjelp av dette kan laboratoriet identifisere og påvise kokain.
- Årlig gjør tolllaboratoriet analyser i rundt 800 narkotikasaker, men i 2025 har det vært en kraftig økning og det ble gjennomført omtrent 1200 analyser i løpet av året.
- Laboratoriet ble opprettet i 1890-årene og har hatt uavbrutt drift fram til i dag.

7 millioner

brukerdoser kokain ble beslaglagt av Tolletaten i 2025

Tolletatens kokainbeslag

Norge merket for alvor den europeiske kokainbølgen i 2023. Gjennom bruk av etterretning, internasjonalt samarbeid og godt tollarbeid avdekket Tolletaten dette året over 2.3 tonn kokain, som er mer enn det Tolletaten hadde beslaglagt til sammen de ti foregående årene. Flere av beslagene ble gjort på bananlagre i Oslo.

I tiåret før rekordåret 2023 beslagla Tolletaten moderate og varierende mengder kokain, med et gjennomsnitt på 75 kilo per år. I 2025 beslagla derimot Tolletaten 278 kilo kokain – den nest største mengden i løpet av ett år noensinne.

TOLLETATENS INNSATS MOT KOKAINTRUSSELEN

Tolletatens beslaglagte mengde kokain

Det kan forekomme avvik mellom Kripos og Tolletatens beslagsstatistikk på grunn av ulike måle- og beregningsmetoder. Det kan også forekomme avvik på grunn av at loggføring skjer på ulike tidspunkter.

Utrekningen av brukerdoser baserer seg på at en brukerdose er 0,041 gram pulver. Tolletaten har tatt utgangspunkt i at en brukerdose inneholder 30 mg rent virkestoff. I tillegg har vi lagt til grunn en styrkegrad på 73 %, som er den gjennomsnittlige styrkegraden blant kokainbeslag som Kripos har analysert i 2025. Det kan imidlertid knyttes stor usikkerhet til vår beregning, ettersom en brukerdose varierer avhengig av stoffets renhet, brukerens erfaring og hvor sterk ruspåvirkning som er ønskelig.

TOLLETATENS INNSATS MOT KOKAINTRUSSELEN

Stort kokainbeslag i 2025

- I april 2025 beslagla Tolletaten 147 kilo kokain i banankasser på et lager i Oslo.
- Beslaget hadde en estimert gateverdi på over 170 millioner kroner.
- Dette er det største kokainbeslaget Tolletaten har gjort siden rekordåret 2023.

De siste årene har Tolletaten gjort flest kokainbeslag i post- og kurerforsendelser og blant reisende med kjøretøy og fly. Samtidig påvirkes de totale beslags-

mengdene sterkt av enkelte store beslag gjort på fartøy og i containere, samt i kjøretøy på landevei og ferge.

Latin-Amerikas rekordstore kokainproduksjon flommer inn over Europa, og gjør EU – og til og med Norge – til et sentralt knutepunkt i den globale handelen. Smuglerne opererer raskere og mer skjult enn noen gang, og deres profitt driver korrupsjon, vold og en hensynsløs kamp om kontroll mellom kriminelle nettverk. Europols oppdrag er å støtte EUs medlemsland og Schengen-tilknyttede land, som Norge, i bekjempelsen av den mest alvorlige og organiserte kriminaliteten, som utgjør de største truslene mot vår sikkerhet.

Jean-Philippe Lecouffe
direktør for Europols operative avdeling

Bekymringsfulle utviklingstrekk

I 2024 rapporterte Europas største kokainhavner om en kraftig nedgang i antall kokainbeslag. Dette kan være en respons på de økte sikkerhetstiltakene som er iverksatt ved flere viktige ankomsthavner i Europa.²⁷ Til tross for dette er det ingen indikasjoner på at mengden kokain som kommer inn til EU har blitt redusert. I stedet endrer de kriminelle nettverkene modus og smuglerruter.²⁸ Tolletaten ser en fare for at Norges lange kystlinje skal bli et «hull i gjerdet» inn i Europa for kriminelle smuglernetverk.

Økt bruk av mindre havner

Internasjonale kriminelle aktører retter seg i økende grad mot mindre og dårligere sikrede havner i andre land enn tidligere.²⁹

Norge har verdens nest lengste kystlinje, med over 600 ISPS-havner godkjent for å ta imot skip i internasjonal fart. Tolletaten mener det er fare for at norske industri-

havner kan bli foretrukne ankomsthavner for kokain som følge av at kontrolltiltakene har blitt oppskalert ved store havner i andre europeiske land. Dette gjelder både smugling ved bruk av store fartøy og for eksempel seilbåter. Både Sverige og Norge foretok rekordstore kokainbeslag ved havner i 2023.

Nye transittland – deriblant Norge

Innsikt fra europeiske politi- og tollaksjoner tyder på at smuglere ikke bare har tilpasset seg ved å bruke mindre vestlige havner som inngangsport, men også har endret omlastingspunkter. Mindre vanlige ruter via Vest-Afrika og Sahel-regionen samt andre steder i Afrika blir benyttet, og kokain skjules i containerne som sendes fra områder med lav risiko, for å unngå kontroll. Disse strategiske endringene viser smuglernes tilpasningsevne og evne til å ligge i forkant av tollmyndighetenes og politiets innsats. For å forsyne andre europeiske markeder har smuglerne også begynt å bruke havner i Sørøst-Europa som Constanța i Romania, Pireus i Hellas og Koper i Slovenia.³⁰

Norge blir også benyttet som transittland i forbindelse med kokainsmugling. Blant annet har sørøst-europeiske kriminelle, uten å ha noen videre tilknytning til Norge, vært i norske havner med formål om å hente ut kokain. Vi vet også at det svenske Foxtrot-nettverket hadde folk til stede ved et lager i Oslo for å hente ut kokain, samtidig som Tolletaten var inne på lageret for å beslaglegge narkotikaen. De 150 kiloene med kokain som ble beslaglagt på Husnes i 2023 skulle også hentes ut av et utenlandsk hentelag. Kripas har uttalt at de forventer at transittlandtrusselen mot Norge sannsynlig vil øke.³¹

«At sea drop-off», AIS-manipulasjon og bruk av droner

De siste to årene har det vært registrert en økning av «at sea drop-off» i flere europeiske land. Metoden har for eksempel vært benyttet i Den engelske kanal mellom Frankrike og Storbritannia og i Irskesjøen og Kattegat. Britiske grensemyndigheter advarer nå om at metoden er en «betydelig og vedvarende trussel».³² Moderskipene som benyttes kommer ofte fra Sør-Amerika eller Vest-Afrika, mens datterskipene gjerne er mindre båter med lokal tilknytning.

AIS-spoofing er også aktuelt i forbindelse med kokainsmugling med fraktfartøy, og spesielt ved bruk av metoden «at sea

drop-off». AIS-spoofing innebærer bevisst endring eller fabrikkering av AIS-data for å villedde fartøyer eller overvåknings-systemer. Dette kan omfatte endring av et fartøys identitet, posisjon, hastighet eller at AIS slås helt av.

Internasjonalt har man også sett flere eksempler på at kriminelle benytter droner til å smugle kokain. Utviklingen innen droneteknologi øker også smuglernes muligheter til å smugle større partier over lengre avstander – også over Norges grenser.

Fotnoter

1

UNODC Research. (2025). World Drug Report 2025 – Key findings.
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR_2025/WDR25_B1_Key_findings.pdf

2

Store norske leksikon. (2025, 4. juli). Kokain.
<https://snl.no/kokain>

3

Helsebiblioteket. (2025). Kokain – behandlingsanbefaling ved forgiftning. <https://www.helsebiblioteket.no/forgiftninger/rusmidler/kokain-behandlingsanbefaling-ved-forgiftning>

4

UNODC Research. (2025). World Drug Report 2025 – Key findings.
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR_2025/WDR25_B1_Key_findings.pdf

5

FHI. (2025, 28. august). Narkotikabruk i Norge.
<https://www.fhi.no/no/le/rusmidler-og-avhengighet/narkotikainorge/bruk-av-narkotika/narkotikabruk-i-norge/?term=>

6

FHI. (2025, 28. august). Narkotikabruk i Norge.
<https://www.fhi.no/no/le/rusmidler-og-avhengighet/narkotikainorge/bruk-av-narkotika/narkotikabruk-i-norge/?term=>

7

Europol. (2025). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2025 – The changing DNA of serious and organised crime.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

8

OCCRP. (2025, 4. november). Why Are Some European Drug Gangs Burying Cocaine Instead of Selling It?
<https://www.occrp.org/en/feature/faq-why-are-some-european-drug-gangs-burying-cocaine-instead-of-selling-it>

9

EUDA. (2022, 6. mai). Cocaine retail markets: multiple indicators suggest continued growth and diversification.
https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/retail-markets_en

10

Kripos. (2026). Narkotikastatistikk 2025.
<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/narkotika/narkotikastatistikk-2025.pdf>

11

Europol. (2025). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2025 – The changing DNA of serious and organised crime.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

12

Europol. (2025). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2025 – The changing DNA of serious and organised crime.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

13

Europol. (2021). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2021 – A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime.
https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf

14

EUDA. (2022, 6. mai). Europe and the global cocaine trade.
https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

15

Kripos. (2024). Nasjonal trusselvurdering – Nasjonal operasjon rettet mot kriminelle nettverk (KN) - Særlige skjulte og transnasjonale trusler.
<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/nasjonal-trusselvurdering-kriminelle-nettverk-2023.pdf>

16

Kripos. (2024). Nasjonal trusselvurdering – Nasjonal operasjon rettet mot kriminelle nettverk (KN) - Særlige skjulte og transnasjonale trusler.
<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/nasjonal-trusselvurdering-kriminelle-nettverk-2023.pdf>

17

Tolletaten. (2025). Trusselvurdering 2025.
<https://www.toll.no/files/c086c2d90d84f4f3cc28363516e6eb-d21ac3c871.pdf>

18

EUDA. (2022, 6. mai). Europe and the global cocaine trade.
https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

19

Europol. (2025). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2025 – The changing DNA of serious and organised crime.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

20

EUDA. (2022, 6. mai). Europe and the global cocaine trade.
https://www.euda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

21

UNODC Research. (2023). Global Report on Cocaine 2023 – Local dynamics, global challenges.
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/cocaine/Global_cocaine_report_2023.pdf

22

Crawford, A. & Smith, T. (2025, 21. mars). Cocaine being dropped at sea for UK drug gangs to collect. BBC.
<https://www.bbc.com/news/articles/crkmr0nyp2o>

23

Global Initiative. (2024). European Drug Trends Monitor.
https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2024/12/Observatory-of-Organized-Crime-in-Europe-European-Drug-Trends-Monitor-Issue-1-GI-TOC-December-2024_v4.pdf

24

Global Initiative. (2024). European Drug Trends Monitor.
https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2024/12/Observatory-of-Organized-Crime-in-Europe-European-Drug-Trends-Monitor-Issue-1-GI-TOC-December-2024_v4.pdf

25

UNODC Research. (2025). World Drug Report 2025 – Key findings.
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/WDR_2025/WDR25_B1_Key_findings.pdf

26

Kripos. (2026). Narkotikastatistikk 2025.
<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/narkotika/narkotikastatistikk-2025.pdf>

27

Global Initiative. (2024). European Drug Trends Monitor.
https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2024/12/Observatory-of-Organized-Crime-in-Europe-European-Drug-Trends-Monitor-Issue-1-GI-TOC-December-2024_v4.pdf

28

Europol. (2025). EU Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) 2025 – The changing DNA of serious and organised crime.
<https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

29

Tolletaten. (2025). Trusselvurdering 2025.
<https://www.toll.no/files/c086c2d90d84f4f3cc28363516e6eb-d21ac3c871.pdf>

30

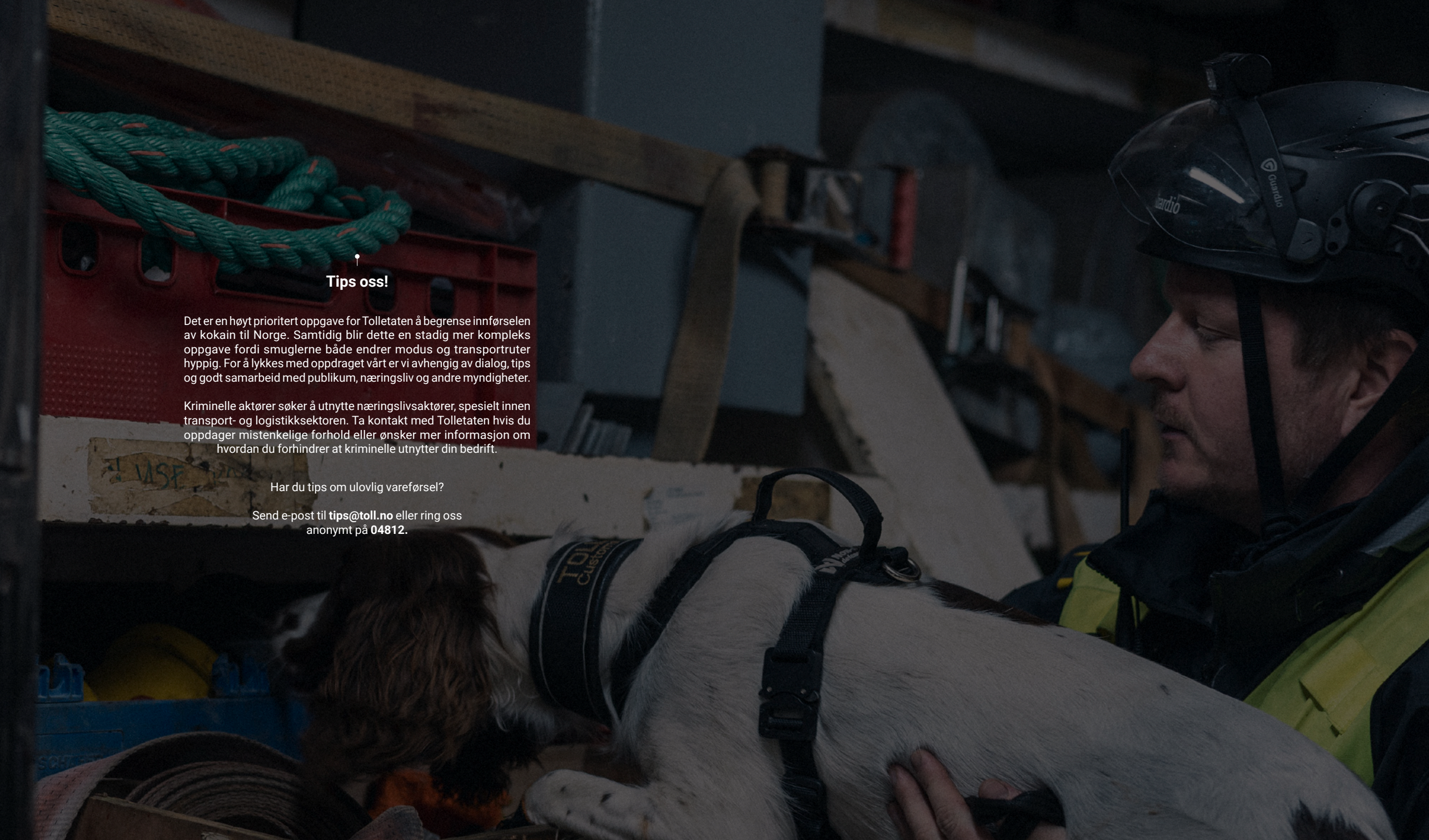
Global Initiative. (2024). European Drug Trends Monitor.
https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2024/12/Observatory-of-Organized-Crime-in-Europe-European-Drug-Trends-Monitor-Issue-1-GI-TOC-December-2024_v4.pdf

31

Kripos. (2024). Nasjonal trusselvurdering – Nasjonal operasjon rettet mot kriminelle nettverk (KN) - Særlige skjulte og transnasjonale trusler.
<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/kriminelle-nettverk/nasjonal-trusselvurdering-kriminelle-nettverk-2023.pdf>

32

Crawford, A. & Smith, T. (2025, 21. mars). Cocaine being dropped at sea for UK drug gangs to collect. BBC.
<https://www.bbc.com/news/articles/crkmr0nyp2o>

Tips oss!

Det er en høyt prioritert oppgave for Tolletaten å begrense innførselen av kokain til Norge. Samtidig blir dette en stadig mer kompleks oppgave fordi smuglerne både endrer modus og transportruter hyppig. For å lykkes med oppdraget vårt er vi avhengig av dialog, tips og godt samarbeid med publikum, næringsliv og andre myndigheter.

Kriminelle aktører søker å utnytte næringslivsaktører, spesielt innen transport- og logistikksektoren. Ta kontakt med Tolletaten hvis du oppdager mistenkelige forhold eller ønsker mer informasjon om hvordan du forhindrer at kriminelle utnytter din bedrift.

Har du tips om ulovlig vareførsel?

Send e-post til tips@toll.no eller ring oss anonymt på **04812**.

TOLLETATEN